

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **S., a. s.,** zastoupeného Mgr. Petrou Hrachy, advokátkou se sídlem Cihlářská 19, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2003, čj. 560/1659/03, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 6 Ca 284/2003, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2004, čj. 6 Ca 284/2003 - 42,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2004, čj. 6 Ca 284/2003 - 42, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku bylo změněno rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále též „ČIŽP“) ze dne 9. 3. 2003, čj. 7/OV/3918/03/Šp, tak, že byla žalovanému uložena opatření k nápravě, a to
1) provést hydrogeologickým průzkumem vymezení ohniska znečištění, které bylo zastiženo při rekonstrukci kanalizačního systému, a ověření znečištění podzemních vod v prostoru stáčení železničních cisteren a předložit o tom závěrečnou zprávu,
2) čerpáním podzemní vody v objektu SA-10 maximálně omezit šíření znečištění z prostoru odtěženého ložiska znečištění,
3) zpracovat aktualizaci analýzy rizik, plynoucích ze znečištění podzemních vod v areálu žalobce včetně posouzení účinnosti čerpání vody z objektu SA-10 a návrhu opatření k zamezení odtoku kontaminovaných vod na přilehlé pozemky,

4) ověřit těsnost havarijní jímky úložiště kapalných hnojiv odčerpáváním vody z čerpací jímky u míchacího zařízení.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2004, čj. 6 Ca 284/2003 - 42, byla žaloba proti tomuto rozhodnutí odmítnuta. Soud uvedl, že žalobci byla uložena opatření na základě kontroly plnění předcházejících opatření uložených ČIŽP, jimiž bylo mimo opatření k zamezení další dotace horninového prostředí složkami průmyslových hnojiv uloženo i provedení sanace ohniska znečištění s termínem dosažení sanačních limitů pro obsah dusičnanů, dusitanů, amoniakálního dusíku a síranů v podzemní vodě a ve vyvěrající vodě při cestě mezi areálem žalobce a přilehlými pozemky. ČIŽP přitom podle soudu vycházela ze zprávy ohledně výsledku sanačních a monitorovacích prací v areálu žalobce vypracované dodavatelem sanace E. – e., s. r. o., ze zkoušky těsnosti a nepropustnosti havarijní vany provedené v roce 2001 a z vlastních šetření z roku 2002. Správní orgány tedy podle soudu posuzovaly účinnost uložených technických opatření a ukládaly nová technická opatření k dosažení požadovaných limitů. Podle soudu je zřejmé, že posouzení těchto skutečností je ryze technickou otázkou. Soud proto dospěl k závěru, že se na rozhodnutí vztahuje kompetenční výluka podle § 70 písm. d) s. ř. s., podle něhož jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, jejichž vydání závisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osob nebo technického stavu věcí, pokud sama o sobě neznamenají právní překážku výkonu povolání, zaměstnání nebo podnikatelské, popřípadě jiné hospodářské činnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Proto soud žalobu odmítl jako nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Ve včasné a ve lhůtě doplněné kasační stížnosti stěžovatel namítl nesprávné posouzení právní otázky Městským soudem v Praze. Podle stěžovatele došlo v případě napadeného rozhodnutí žalovaného k porušení předpisů o správním řízení i k porušení hmotného práva v oblasti vodoprávní ochrany; nebyly totiž splněny předpoklady stanovené § 42 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro uložení opatření k nápravě. Napadené rozhodnutí neobsahuje podle stěžovatele v rozporu s § 47 odst. 3 spr. ř. odůvodnění; není uvedeno, jaké skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí a jakými úvahami byl správní orgán veden při hodnocení důkazů. Opatření č. 1 a 2 postrádá odůvodnění úplně, opatření č. 3 a 4 je odůvodněno zcela nedostatečně. Žalobce je přesvědčen, že rozhodnutí nelze odůvodnit pouze odkazem na to, že takové opatření je potřebné, resp. je neodůvodnit vůbec. Žalovaný se nezabýval všemi námitkami žalobce v rozhodnutí ČIŽP, jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Dále žalobce poukázal na rozpor s § 42 vodního zákona, podle něhož lze uložit opatření k nápravě jen k odstranění závadného stavu a jen tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod; v daném případě nebyla splněna ani jedna z těchto podmínek. Nebyl prokázán negativní dopad obsahu nutrietů a síranů v podzemní vodě na jakoukoliv složku životního prostředí. Opatření byla v dané věci zcela nepřiměřená, ukázala se být zcela neefektivní a vedoucí pouze k samoúčelné dekontaminaci nutrietů z horninového prostředí a podzemní vody. Existence závadného stavu nebyla v daném případě vůbec zjištěna a žalobce není tím, kdo povinnost k ochraně povrchových vod porušil. Stěžovatel doložil již v řízení před soudem prvního stupně, že stanovení limitů je zcela nezákonné; žádný právní předpis totiž nestanoví nejvyšší přípustné hodnoty kontaminantů podzemních vod. Žalovaný tedy nutí žalobce činit něco, co zákon neukládá. Opatření jsou ukládána nepodloženě, samoúčelně a za účelem dosažení nemožného plnění. Stěžovatel je tedy přesvědčen o tom, že je dán důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť nebyly dány předpoklady pro odmítnutí žaloby podle § 70 písm. d) s. ř. s. Rozhodnutí žalovaného bylo dále vydáno v rozporu s hmotným právem, konkrétně s § 42 vodního zákona,

podle stěžovatele je tedy dán také důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Současně stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť došlo k porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, pročež měl soud napadené rozhodnutí zrušit. Stěžovatel proto navrhl, aby usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 12. 2004, čj. 6 Ca 284/2003 - 42, bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nemůže být dán, neboť Městský soud v Praze nejprve zkoumal, zda napadené rozhodnutí není vyloučeno ze soudního přezkumu, tzn. zda není dána kompetenční výluka a zjistil, že se jedná o kompetenční výluku podle § 70 písm. d) s. ř. s. Proto se již nemohl zabývat zkoumáním namítaných vad správního řízení. Žalovaný se ztotožnil se závěrem soudu, že šlo o posouzení účinnosti uložených technických opatření a jelikož se tato opatření jevila jako nedostatečná k dosažení stanoveného cíle, bylo rozhodováno o dalších technických opatřeních. Žalovaný doplnil, že stěžovatel podal rovněž podnět ministru životního prostředí za účelem přezkoumání rozhodnutí žalovaného mimo odvolací řízení podle § 65 spr. ř., avšak vzhledem k tomu, že se spisový materiál v tu dobu již nacházel u Městského soudu v Praze a nyní u Nejvyššího správního soudu, nemohl se ministr tímto návrhem dosud zabývat. Žalovaný navrhl z uvedených důvodů zamítnutí kasační stížnosti.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající § 103 odst. 1 písm. a), b) a e) s. ř. s.; jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze pochybil, když konstatoval, že žalobou napadené rozhodnutí je rozhodnutím, jehož vydání záviselo výlučně na posouzení technického stavu věcí, tedy že se na něj vztahuje kompetenční výluka podle § 70 písm. d) s. ř. s., a z tohoto důvodu žalobu směřující proti rozhodnutí žalovaného o uložení opatření k nápravě podle § 42 vodního zákona odmítl jako nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. V souzené věci rozhodnutí žalovaného nebylo výlučně výsledkem technického posouzení věcí, ale rozhodnutí žalovaného uložilo žalobci odstranění závadného stavu provedením zejména technických opatření. Žalobce pak v žalobě nenavrhoval soudu posouzení technických otázek ani posouzení technického stavu věci, nýbrž jeho námitky směřovaly do právního hodnocení a vytýkaly napadenému rozhodnutí, že nebyly splněny předpoklady pro uložení opatření k nápravě podle § 42 vodního zákona. Stěžovatel rovněž vytýkal napadenému rozhodnutí nedostatky v odůvodnění, neboť podle něj opatření č. 1 a 2 postrádají odůvodnění zcela, a opatření č. 3 a 4 jsou odůvodněna pouze nedostatečně. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalovaného byly žalobcem nastoleny otázky právní i skutkové, jimiž se správní soudy běžně zabývají. Provedení technického opatření bylo uloženo žalovaným žalobci; na soudu bylo pak toliko posouzení otázek právních, nikoliv otázek technického stavu věcí. V této souvislosti je zapotřebí zdůraznit, že v případě pochybností je zapotřebí jakékoliv výluky ze soudního přezkumu interpretovat restriktivně, tj. ve prospěch soudního přezkumu; jiný přístup by ve svých důsledcích mohl být odepřením spravedlnosti – *denegatio iustitiae*. Touto otázkou se zabýval i Ústavní soud, jenž v nálezu ze dne 17. 5. 2001, sp. zn. IV. ÚS 393/2000, uvedl k výlukám ze soudního přezkumu vztahujícím se ještě k části páté o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2002 následující: *„Z ustanovení čl. 4 odst. 4 Listiny nutno dovodit, že žádné ustanovení o. s. ř. vylučující soudní*

přezkum správních rozhodnutí, nelze vykládat extenzivně. Namístě je naopak maximální zdrženlivost, tedy v pochybnostech postup ve prospěch zachování práva na přístup k soudu.“ Postup Městského soudu v Praze byl však extenzivním výkladem kompetenční výluky podle § 70 písm. d) s. ř. s., způsobilým zkrátit žalobce na jeho právech.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou pro nesprávné posouzení právní otázky soudem, a proto usnesení Městského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Věc mu současně vrátil k dalšímu řízení, v němž je Městský soud v Praze podle odst. 3 téhož ustanovení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. prosince 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu